

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
БІОЛОГІЯ**

**за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 09 Біологія, за спеціальністю 091 Біологія та біохімія**

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол Вченої ради університету
від 11 травня 2022 р. № 9
Освітньо-професійна програма
вводиться в дію вперше з 01 вересня 2022 р.
наказ ректора від 31 травня 2022 р. № 150

Зміни і доповнення до ОПП затверджені
Вченою радою університету
11 червня 2023 року, протокол № 10
Вводиться в дію з 1 вересня 2023 року
Наказ ректора від 21 червня 2023 року № 165

Полтава 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Погоджено

Перший проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

д.мед.н. професор _____ Валентин ДВОРНИК
«__» _____ 20__ р.

Погоджено

Начальник навчального відділу

д.мед.н. професор _____ Іван СТАРЧЕНКО
«__» _____ 20__ р.

Обговорено та схвалено на засіданнях

Ради із забезпечення якості вищої освіти й освітньої діяльності Полтавського
державного медичного університету

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Голова ради, д.мед.н, професор _____ Валентин ДВОРНИК

Ради медичного факультету № 2

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Голова ради, к.мед.н., доцент _____ Денис КАПУСТЯНСЬКИЙ

Кафедри медичної біології

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувачка кафедри, д.мед.н., професор _____ Галина ЄРОШЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Біологія першого (бакалавр) рівня вищої освіти зі спеціальності 09 «Біологія», галузі знань 091 «Біологія та біохімія» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти України першого (бакалавр) рівня вищої освіти галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія та біохімія» (наказ Міністерства освіти і науки України № 1457 від 21.11.2019 р.), Постанови Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 12.06.2019 № 509, Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (в редакції постанови КМУ від 24.03.2021р. №365) «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» та інших чинних нормативних документів.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, в якому визначені профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 091 «Біологія та біохімія», перелік освітніх компонентів програми та їх логічна послідовність, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, нормативні форми атестації, перелік здобувачів вищої освіти.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою Полтавського державного медичного університету у складі: загальних і спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання, вимоги до контролю якості та професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у галузі знань 09 «Біологія» зі спеціальності 091 «Біологія та біохімія».

Голова робочої групи:

Ваценко А.В. – к.б.н., доцент кафедри біології Полтавського державного медичного університету.

Члени робочої групи:

Лисаченко О.Д. – к.б.н., доцент кафедри гістології, цитології та ембріології Полтавського державного медичного університету;

Рябушко О.Б. – к.б.н., доцент кафедри біології Полтавського державного медичного університету;

Боброва Н.О. – к.б.н., викладач кафедри мікробіології, вірусології та імунології Полтавського державного медичного університету;

Шевченко К.В. – доктор філософії, викладач кафедри біології Полтавського державного медичного університету;

Соколенко В.М. – к.б.н., доцент кафедри фізіології Полтавського державного медичного університету;

Донець І.М. – здобувач освіти третього науково-професійного рівня Полтавського державного медичного університету;

Власюк А.О. – здобувач першого (бакалаврського) рівня освіти Полтавського державного медичного університету;

Оксак Г.А. – головний лікар Комунального підприємства «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради».

Вязова Л.М. – вчитель хімії та біології, вчитель-методист Полтавської загальноосвітньої школи № 29.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Гапон С.В. – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка.

2. Оксак Г.А. – доктор філософії, головний лікар КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради».

3. Вовк О.Я. – генеральний директор КП «Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер Полтавської обласної ради».
4. Геращенко С.Б. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології Івано-Франківського національного медичного університету.
5. Небесна З.М. – доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри гістології та ембріології Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України.

Оновлення, перегляд, зміни та доповнення освітньо-професійної програми Біологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія, галузі знань 09 Біологія:

Навчальний рік	Затвердження Вченою радою ПДМУ (дата, протокол №)	Наказ ректора про введення в дію ОПП (дата, наказ №)	Дата введення в дію ОПП
2022/2023	21 червня 2023 року, протокол № 10	Від 21 червня 2023 року № 165	1 вересня 2023 року

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Полтавського державного медичного університету.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 091 Біологія

Складові	Опис освітньо-професійної програми
1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Полтавський державний медичний університет
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь освіти – Бакалавр Спеціальність – 091 Біологія та біохімія Освітня кваліфікація – бакалавр з біології Освітня програма – Біологія
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Біологія
Форма навчання	Денна, заочна (дистанційна)
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	- Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти; - Україна; - Неакредитована.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень; FQ – ENEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Полтавського державного медичного університету». Необхідна наявність повної загальної середньої освіти за результатами зовнішнього незалежного оцінювання у порядку визначеному законодавством.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	3 роки 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.umsa.edu.ua/n-process/department-npr/education-and-training-programs
2. Мета освітньо-професійної програми	
<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців відповідно до профілізації в галузі дослідження життя на всіх рівнях його організації, опанування і розробка інноваційних технологій у напрямках біологічних, біомедичних, екологічних. Формування високоосвічених і національно свідомих особистостей з лідерськими якостями, базуючись на принципах студентоцентрованого навчання, академічної доброчесності та академічної свободи.</p> <p>Мета освітньо-професійної програми корелює з місією, візією та стратегією розвитку університету.</p>	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 09 Біологія Спеціальність – 091 Біологія та біохімія <i>Об'єкт вивчення:</i> структура, функції і процеси життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації, закономірності протікання онто- та філогенезу і сукцесійної динаміки; біорізноманіття та еволюція живих систем, їх взаємодії з

	<p>навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування; значення живих істот у біосфері, народному господарстві, охороні здоров'я. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері біології або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування законів, теорій та методів природничих наук.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> будова, функції та процеси життєдіяльності, систематика, методи дослідження неклітинних форм життя, прокаріот і еукаріот. Структурні та функціональні характеристики біологічних систем на різних рівнях організації. Механізми збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмів. Форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами. Еволюційні ідеї органічного світу. Будова та функції імунної системи, механізми імунних реакцій, їх регуляція і контроль. Поняття, концепції, принципи, закони сучасної біологічної науки та їх використання для оцінки стану біологічних систем різного рівня організації, представлення та використання результатів біологічних досліджень.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> методи біологічних досліджень, статистичної обробки</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> живі об'єкти, біологічні моделі, сучасні прилади та устаткування для лабораторних і польових біологічних досліджень, спеціалізоване програмне забезпечення та комп'ютерні засоби.</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма має фундаментальний і прикладний характер у галузі біології. Програма базується на сучасних наукових знаннях загальної і прикладної біології, проблем збереження здоров'я, охорони біорізноманіття та довкілля, традиційних та інноваційних підходах до їх вирішення. Освітньо-професійна орієнтована на підготовку фахівця в галузі біології для виконання кваліфікованих досліджень біологічного спрямування.</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна базується на сучасних наукових знаннях про будову, механізми і закономірності проявів життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації, їх взаємодії з навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування, а також на різних стадіях онтогенезу і філогенезу; біорізноманіття та еволюцію живих систем; значення живих істот у біосферних процесах, біотехнологіях, охороні здоров'я та навколишнього середовища. Програма фокусована на детальне вивчення біології організмів та надорганізмових систем. Освітньо-професійна програма зорієнтована на здобуття студентами знань, умінь та навичок у галузі біології, які дозволять їм виконувати професійну роботу самостійно; надати освіту в галузі біології із широким доступом до працевлаштування, підготувати здобувачів освіти для засвоєння програм наступного рівня освіти, формування у випускників конкретних професійних компетентностей у біології за рахунок реалізації індивідуальних освітніх траєкторій, підсилення міждисциплінарних зв'язків і інтегративності освіти та можливості трансформації окремих блоків відповідно до структури запитів роботодавців.</p> <p>Ключові слова: біологія, біологічні системи, структура, функціонування, методи дослідження, біолог-дослідник, лаборант.</p>

Особливості програми	Виконання програми дозволяє здобувачу освіти сформувати професійні компетентності і орієнтуватися в тенденціях розвитку сучасної підготовки спеціаліста у біологічній галузі. Оволодіти вміннями і навичками організації та проведення біологічних досліджень. Набути здатності демонструвати знання та розуміння основ біології в різних напрямках її розвитку: цитології, ембріології, гістології, анатомії, фізіології людини, генетики на сучасному молекулярному рівні, біохімії, мікробіології, мікології, вірусології, паразитології, імунології, біотехнології. Виявляти вміння формувати висновки щодо елементів професійної діяльності у різних галузях біології, лабораторної діагностики, фізіології та біотехнології. Дисципліни, які включені в програму, орієнтовані на актуальні сучасні загальнобіологічні чи спеціалізовані напрями, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра здобувача.
-----------------------------	---

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Фахівець підготовлений до роботи за ДК 003-2010: Секція М. Професійна, наукова та технічна діяльність. Розділ 72. Наукові дослідження та розробки. Група 72.1. Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук. Клас 72.11. Дослідження й експериментальні розробки у сфері біотехнологій. Клас 72.19. Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук. Після закінчення навчання за освітньою програмою бакалавра спеціальності Біологія фахівець здатний виконувати професійну роботу: 2211 – асистент біолога, 3211 – лаборант (біологічні дослідження).
Подальше навчання	Для подальшої професійної підготовки фахівець має можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня за спеціальністю Біологія або суміжною та набувати додаткові кваліфікації в системі післядипломної освіти.

5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Основні види навчальних занять у Полтавському державному медичному університеті: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, самостійна позааудиторна робота. Теоретичні знання і практичні навички закріплюються і удосконалюються під час проходження численних виробничих та навчальних практик. Навчання відбувається в малих групах з теоретичною та практичною підготовкою. Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання через практику, поєднання навчальної діяльності здобувачів освіти з дослідницькою, змішане (e-learning), що уможлиблює забезпечення індивідуальних освітніх потреб здобувачів вищої освіти.
Оцінювання	Оцінювання проводиться відповідно до «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті». Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Види

	<p>поточного контролю: письмовий - виконання змістовно-модульних робіт відповідно до стандарту підготовки профілю; усний: здача практичних та лабораторних робіт за подвійною системою оцінювання – теоретичні знання та практичні навички; підготовка звітів під час проходження практик. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію здобувачів. Оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно» виставляються: за результатами іспитів, підсумкових модульних контролів і виробничих практик. Оцінка «Зараховано» виставляється за підсумками заліків. Атестація здійснюється у формі державних іспитів.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо з метою збереження природного навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні компетентності	<p>ФК 1. Здатність застосовувати знання та вміння з математики, фізики, хімії та інших суміжних наук для вирішення конкретних біологічних завдань.</p> <p>ФК 2. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.</p> <p>ФК 3. Здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у лабораторних умовах.</p> <p>ФК 5. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.</p> <p>ФК 6. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального</p>

	<p>природокористування.</p> <p>ФК 7. Здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності, онто- та філогенезу живих організмів.</p> <p>ФК 8. Здатність до аналізу механізмів збереження, реалізації та передачі генетичної інформації в організмі.</p> <p>ФК 9. Здатність аналізувати результати взаємодії біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища.</p> <p>ФК 10. Здатність демонструвати знання механізмів підтримання гомеостазу біологічних систем.</p>
--	---

7. Програмні результати навчання

	<p>ПРН 1. Розуміти соціальні та економічні наслідки впровадження новітніх розробок у галузі біології у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.</p> <p>ПРН 3. Планувати, виконувати, аналізувати дані і презентувати результати експериментальних досліджень в галузі біології.</p> <p>ПРН 4. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 5. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних біологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення</p> <p>ПРН 6. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, екології, математики у процесі навчання та забезпечення професійної діяльності..</p> <p>ПРН 7. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.</p> <p>ПРН 8. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.</p> <p>ПРН 9. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.</p> <p>ПРН 10. Знати основи систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокариот і еукариот й застосовувати їх для вирішення конкретних біологічних завдань.</p> <p>ПРН 11. Розуміти структурну організацію біологічних систем на молекулярному рівні.</p> <p>ПРН 12. Демонструвати знання будови, процесів життєдіяльності та функцій живих організмів, розуміти механізми регуляції фізіологічних функцій для підтримання гомеостазу біологічних систем.</p> <p>ПРН 13. Знати механізми збереження, реалізації та передачі генетичної інформації та їхнє значення в еволюційних процесах.</p> <p>ПРН 14. Аналізувати взаємодії живих організмів різних рівнів філогенетичної спорідненості між собою, особливості впливу різних чинників на живі організми та оцінювати їхню роль у біосферних процесах трансформації речовин і енергії.</p> <p>ПРН 15. Аналізувати форми взаємовідносин між мікро- та макроорганізмами з визначенням основних напрямів цих процесів.</p> <p>ПРН 16. Знати будову та функції імунної системи, клітинні та молекулярні механізми імунних реакцій, їх регуляцію, генетичний контроль; види імунітету та методи оцінки імунного статусу організму.</p> <p>ПРН 17. Розуміти роль еволюційної ідеї органічного світу.</p> <p>ПРН 18. Уміти прогнозувати ефективність та наслідки реалізації природоохоронних заходів.</p> <p>ПРН 19. Застосовувати у практичній діяльності методи визначення структурних та функціональних характеристик біологічних систем на різних рівнях організації.</p> <p>ПРН 20. Аргументувати вибір методів, алгоритмів планування та проведення лабораторних та клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичних методів та</p>
--	---

програмного забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів.

ПРН 21. Аналізувати інформацію про різноманіття живих організмів.

ПРН 22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПРН 23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

ПРН 24. Аналізувати фізико-хімічні властивості та функціональну роль біологічних макромолекул і молекулярних комплексів живих організмів, характер взаємодії їх з іонами, молекулами і радикалами, їхню будову й енергетику процесів.

ПРН 25. Здатність демонструвати знання та розуміння основ біології в різних напрямках її розвитку: цитології, ембріології, гістології, анатомії, фізіології людини, генетики на сучасному молекулярному рівні, біохімії, мікробіології, мікології, вірусології, паразитології, імунології, біотехнології.

ПРН 26. Виявляти уміння формувати судження та висновки щодо елементів професійної діяльності у різних галузях біології, лабораторної діагностики, фізіології та біотехнології.

8.Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники кафедр університету повністю забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія відповідно до Ліцензійних умов (постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. №1187 зі змінами від 10.05.2018 р. № 347 в редакції постанови КМУ від 24.03.2021р. №365). Формування якісного складу науково-педагогічних працівників відбувається за рахунок залучення до педагогічної діяльності викладачів з науковими ступенями та вченими званнями на конкурсній основі шляхом укладання контрактів. Члени групи забезпечення, які реалізують виконання освітньої складової освітньо-професійної програми, мають кваліфікації, відповідні спеціальності: вищу освіту за фахом, науковий ступінь або вчене звання, підтверджений рівень наукової і професійної активності. 100% науково-педагогічних працівників групи забезпечення є штатними працівниками університету. Викладання лекційного матеріалу для здобувачів вищої освіти на 100 % забезпечено науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь і вчене звання.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Полтавського державного медичного університету дозволяє здійснювати навчальний процес, наукову і лікувальну роботу на сучасному рівні згідно з вимогами державних стандартів освіти щодо підготовки фахівців, навчального плану та програм компонент освітньо-професійної програми. Умови навчання здобувачів вищої освіти в університеті повністю відповідають гігієнічним вимогам. Університет має загальну площу приміщень 51343,9 м ² . На його балансі 15 будівель, серед яких: 5 навчальних корпусів (загальна площа – 23202,2 м ²), чотири гуртожитки (загальна площа – 23476,2 м ²), спортивно-оздоровчий комплекс, їдальня, господарчі корпуси, віварій, ангари, оздоровчо-спортивний табір. Усі будівлі мають технічні паспорти. Площа навчальних приміщень, які безпосередньо використовуються в освітньому процесі, становить: навчальні приміщення, які розташовані в корпусах університету – 21179,8 м ² . Лекційні аудиторії 100 % оснащені мультимедійним

устаткуванням.

Для підвищення рівня знань за фахом і поглибленої практичної підготовки в університеті створені навчально-наукові підрозділи – науково-дослідний інститут генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики, міжкафедральна науково-дослідно-навчальна морфологічна лабораторія та укладені договори про науково-навчальну співпрацю з Комунальним підприємством «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради», Полтавським обласним клінічним онкологічним диспансером, КП "Полтавське обласне патологоанатомічне бюро", Полтавським науково-дослідним експертно-криміналістичним центром МВС України, Полтавським обласним бюро судово-медичної експертизи.

Книгозабезпеченість більшості компонент освітньої програми відповідає ліцензійним вимогам. Діє віртуальна довідкова служба, міжбібліотечний абонемент. Усі ресурси й послуги бібліотеки представлені в Інтернеті через блог.

Забезпеченість здобувачів комп'ютерами під час навчання повністю відповідає нормативам. Локальна мережа університету підключена до Інтернету за допомогою оптоволоконного кабелю із пропусковою здатністю 1 Гб/сек гарантованого потоку. Для організації доступу здобувачів до мережі Інтернет організовано бездротовий зв'язок, що покриває площі гуртожитків № 1, № 2, № 3, № 4, бібліотеки та навчальні, адміністративні корпуси академії.

Матеріально-технічна база університету для проведення практичних занять з фізичного виховання та роботи спортивних секцій представлена 5 спортивними залами (2052,2 м²) і спортивними майданчиками (3608 м²).

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців за першим (бакалавр) рівнем вищої освіти та представлене: графіком навчального процесу, навчальним планом, робочими програмами навчальних дисциплін, тематичними планами лекцій, практичних і семінарських занять, методичними рекомендаціями для викладачів, методичними розробками лекцій і вказівками щодо організації самостійної роботи здобувачів освіти, силабусами, критеріями оцінювання знань, переліками питань до поточного та підсумкового контролів, переліками питань до державних іспитів, переліками ситуаційних і тестових завдань, переліками рекомендованої навчально-методичної літератури тощо. Навчально-методична документація підготовлена науково-педагогічними працівниками кафедр.

Забезпеченість здобувачів навчальними матеріалами з кожної компоненти освітньо-професійної програми навчального плану становить 100%.

На офіційному сайті університету www.pdmu.edu.ua розміщена основна інформація про її діяльність та наявний електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з компонентів освітньо-професійної програми, у тому числі для реалізації дистанційної освіти.

9.Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Право на національну кредитну мобільність реалізується на підставі Закону України «Про Вищу освіту» і договорів між закладами вищої освіти (науковими установами) України або їхніми основними структурними підрозділами.
Міжнародна кредитна мобільність	Мобільність здійснюється на підставі Закону України «Про Вищу освіту».

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

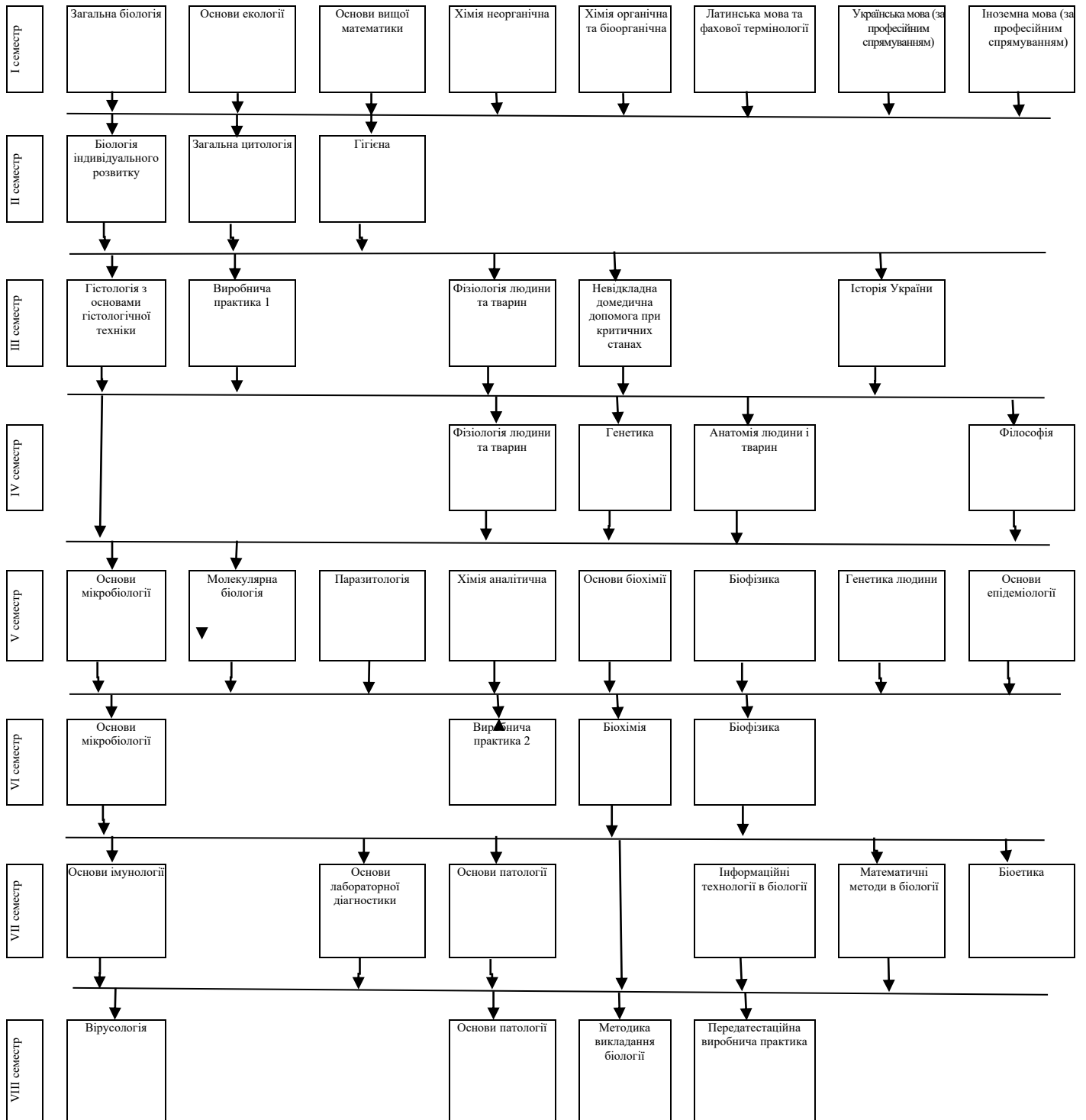
2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Українська мова	3	ПМК
ОК 2	Англійська мова	6	ПМК
ОК 3	Загальна біологія	4	ПМК
ОК 4	Інтегрований курс. Філософія, медична етика та деонтологія	3	ПМК
ОК 5	Основи екології	3	ПМК
ОК 6	Основи вищої математики у біологічних дослідженнях	3	ПМК
ОК 7	Математичні методи в біології	5	ПМК
ОК 8	Біофізика	6	ПМК
ОК 9	Хімія неорганічна	4	ПМК
ОК 10	Хімія аналітична	4	Іспит
ОК 11	Хімія органічна та біоорганічна	4	ПМК
ОК 12	Історія України	3	ПМК
Цикл професійної підготовки			
ОК 13	Латинська мова та фахова термінологія	3	ПМК
ОК 14	Основи біохімія	6	Іспит
ОК 15	Основи епідеміології	4	ПМК
ОК 16	Гігієна	6	ПМК
ОК 17	Загальна цитологія	3	ПМК
ОК 18	Основи патології	8	Іспит
ОК 19	Анатомія людини та тварин	10	Іспит
ОК 20	Фізіологія людини та тварин	8	Іспит
ОК 21	Гістологія з основами гістологічної техніки	8	Іспит
ОК 22	Біологія індивідуального розвитку	6	ПМК
ОК 23	Генетика	3	ПМК
ОК 24	Невідкладна домедична допомога при критичних станах	3	ПМК
ОК 25	Генетика людини	5	Іспит
ОК 26	Основи імунології	5	Іспит
ОК 27	Молекулярна біологія	3	ПМК
ОК 28	Вірусологія	3	ПМК
ОК 29	Основи мікробіології	6	Іспит
ОК 30	Методика викладання біології	5	ПМК
ОК 31	Паразитологія	4	ПМК
ОК 32	Основи лабораторної діагностики	3	ПМК
ОК 33	Біоетика	3	ПМК
ОК 34	Інформаційні технології в біології	4	ПМК
Цикл практичної підготовки			
ОК 35	Виробнича практика 1	6	ПМК
ОК 36	Виробнича практика 2	9	ПМК
ОК 37	Передатестаційна практика	9	ПМК
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	

Вибіркові компоненти			
ВК 1	Основи педагогіки	3	Залік
ВК 2	Методологія науково-дослідної роботи	3	Залік
ВК 3	Правознавство	3	Залік
ВК 4	Основи лідерства	3	Залік
ВК 5	Професійні комунікації. Ключові компетенції.	3	Залік
ВК 6	Наукометричні бази. Основи патентного пошуку	3	Залік
ВК 7	Аналітична і кількісна морфологія	3	Залік
ВК 8	Основи психології та міжособистісного спілкування	3	Залік
ВК 9	Історія біології та медицини	3	Залік
ВК 10	Біостатистика	3	Залік
ВК 11	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї	3	Залік
ВК 12	Основи криміналістики	3	Залік
ВК 13	Репродуктивні технології	3	Залік
ВК 14	Біологічні основи інфекційних процесів	3	Залік
ВК 15	Нейрофізіологія	3	Залік
ВК 16	Основи мікології	3	Залік
ВК 17	Онкогенетика	3	Залік
ВК 18	Ботаніка	3	Залік
ВК 19	Охорона праці в галузі	3	Залік
ВК 20	Зоологія	3	Залік
ВК 21	Молекулярно-клітинні основи гістогенезу	3	Залік
ВК 22	Патологія клітин	3	Залік
ВК 23	Академічна доброчесність	3	Залік
	Загальний обсяг вибіркових компонент	60	
	Фізичне виховання		

Примітка: ПМК – підсумковий модульний контроль

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
Вимоги да кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання результатів навчання, визначених стандартом та освітньою програмою.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37		
ПРН 1			+		+		+								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 2		+	+			+	+	+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 3			+		+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 4	+	+	+		+			+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 5			+		+			+							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	
ПРН 6					+	+	+	+	+	+	+			+		+									+												+	+	+
ПРН 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 8			+		+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9			+		+			+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 10			+												+		+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 11			+						+	+	+			+	+		+						+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
ПРН 12			+												+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13			+												+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14			+		+									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15			+		+										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16			+		+										+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17			+		+											+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18			+		+										+	+								+											+	+	+	+	+
ПРН 19			+		+			+							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 20			+		+	+	+								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 21			+		+										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 22	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 23			+	+	+							+			+									+											+	+	+	+	+
ПРН 24			+					+	+	+	+			+	+									+		+	+	+	+	+				+			+		+
ПРН 25			+		+						+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 26			+		+		+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Гарант програми:

Кандидат біологічних наук,
доцент кафедри біології

Анжела ВАЦЕНКО